Informasjon om fagvalg til elever og foresatte på vg1

Dønski høst 2025

1STA, 1STB, 1STC

Agenda

1. Prosessen ved fagvalg (valg av programfag)
2. Litt om generell studiekompetanse
3. Valgmulighetene
   - Programområde, Studievalg, fordypning og fagkombinasjoner
4. Konkurransegrunnlag til videre studier
   - Beregne karaktersnitt
   - Førstegangsvitnemål/Ordinært vitnemål
   - Tilleggspoeng
5. Innsøking til Vg2
6. Presentasjon av programfagene

Programfag Dønski vgs – vg2 ST

- **Realfag** (REA)
  - Matematikk S1
  - Matematikk R1
  - Fysikk 1
  - Kjemi 1
  - Biologi
  - Informasjonsteknologi 1

- **Idrettsfag** (IDR)
  - Breddeidrett
  - Toppidrett

- **Språk, samfunnsfag, økonomi** (SSØ)
  - Markedsføring og ledelse 1
  - Samfunnsøkonomi 1
  - Rettslære 1
  - Psykologi 1
  - Sosiologi og sosialantropologi
  - Engelsk 1
  - Matematikk S1
  - Matematikk R1
  - Historie og filosofi

E

PROSESS FAGVALG 2025-2026

- Uke 44 - 46 Innledende karriereveiledning med rådgivere for elever Vg1
- Uke 48 Ons. 26. nov Informasjonsmøter elever ST Vg1
- Uke 48 Ons. 26. nov Informasjonsmøte foresatte ST Vg1 kl. 18
- Uke 49 Ons. 03.des Fagtorg i biblioteket kl. 11.15-12.15
- Uke 2 Ons. 7. jan Prøvevalg Vg1/Vg2
- 05.-20. jan Veiledningssamtaler om valg av programfag i grupper
- Uke 4 Ons. 21. jan Valg av programfag elever Vg1/Vg2

E

Generell studiekompetanse

- Fullført og bestått alle fag – fellesfag og programfag
  (både standpunkt og eksamen)
- Minimum 90 uketimer fordelt på 3 år (snitt: 30 per år).
- Matematikk både i Vg1 og Vg2
- Fordypning i to år i minst to programfag innenfor sitt valgte programområde
- 2 programområder å velge mellom:
  - Realfag
  - Språk, samfunnsfag og økonomi
- Ny opplæringslov høsten 2024 (fullføringsrett, rett til meropplæring bl.a.)

Generell studiekompetanse
- Grunnlag for videre studier

- Over 90 % av studier krever kun generell studiekompetanse
  - Sykepleier
  - Fysioterapeut
  - Politi
  - Advokat
  - Psykolog
  - Arkitekt (opptaksprøve)
  - Økonom (noen studier krever S1 + S2)
  - Lærer
  - Web-designer

  + mye mye mer

Enkelte realfag gir deg i tillegg muligheten til å ta realfagsstudier

- Siviløkonom
- Medisin
- Tannlege
- Veterinær
- Sivilingeniør/Master i teknologi
- Ingeniør
- Sivilarkitekt
- Realfagslærer på høyere nivå

- På noen høyskoler tilbys forkurs

[Se Utdanning.no]

2. Fremmedspråk Tysk I+II

- Elever som ikke har hatt 2. fremmedspråk på ungdomsskolen må ha Tysk I+II på vg3
- Elevene får da kun to programfag i vg3

Valg av programfag?

- Interesse *(hva liker du?)*

- Forkunnskaper *(hva kan du?)*
- Videreutdanning – studiekompetanse *(hva vil du bli?)*

R

Fagvalget gjennomføres i **3** trinn:

1) Velg Programområde
   - Realfag
   - Språk, samfunnsfag og økonomi

2) Velg Matematikk
   - 2P
   - S1
   - R1

3) Velg 3 programfag

1) PROGRAMOMRÅDE → **2)** MATEMATIKK → **3)** VELG 3 PROGRAMFAG

E

Timefordeling

Programfag Velges

Avgangs-fag

Gjennomgående fag

Vg1	Vg2	Vg3
Naturfag (5t)	Programfag 3	Programfag 3
Engelsk (5t)	**Programfag 2**	**Programfag 2**
Matematikk 1P/1T (5t)	**Programfag 1**	**Programfag 1**
Samf.kunnskap (3t)	Matematikk 2P / S1 / R1	Religion (3t)
Geografi (2t)	Fremmedspråk (4t)	Historie (4t)
Fremmedspråk (4t)	Historie (2t)	Kroppsøving (2t)
Kroppsøving (2t)	Kroppsøving (2t)	Norsk (6t)
Norsk (4t)	Norsk (4t)	

15 t

17 t

15 t

15 t

15 t

1) PROGRAMOMRÅDE → 2) MATEMATIKK → 3) VELG 3 PROGRAMFAG

E

Programfag Dønski vgs ST– vg2

Programfag som utgjør **stolper** må være fra samme programområde

(REA eller SSØ)

VG2	STOLPE	VG3
REALFAG (REA)		
BIOLOGI 1/2	→	BIOLOGI 1/2
FYSIKK 1	→	FYSIKK 2
KJEMI 1	→	KJEMI 2
INFORMASJONSTEKNOLOGI 1	→	INFORMASJONSTEKNOLOGI 2
MATEMATIKK S1	→	MATEMATIKK S2
MATEMATIKK R1	→	MATEMATIKK R2
SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI (SSØ)		
ENGELSK 1	→	ENGELSK 2
ENTREPRENØRSKAP OG BEDRIFTSUTVIKLING	→	ENTREPRENØRSKAP OG BEDRIFTSUTVIKLING 2
MARKEDSFØRING OG LEDELSE 1	→	MARKEDSFØRING OG LEDELSE 2
PSYKOLOGI 1	→	PSYKOLOGI 2
RETTSLÆRE 1	→	RETTSLÆRE 2
SAMFUNNSØKONOMI 1	→	SAMFUNNSØKONOMI 2
SOSIOLOGI OG SOSIALANTROPOLOGI	→	SOSIALKUNNSKAP
	↘	POLITIKK OG MENNESKERETTIGHETER
HISTORIE OG FILOSOFI 1	→	HISTORIE OG FILOSOFI 2
MATEMATIKK S1	→	MATEMATIKK S2
MATEMATIKK R1	→	MATEMATIKK R2
IDRETT (IDR)		
BREDDEIDRETT / TOPPIDRETT		BREDDEIDRETT / TOPPIDRETT

1) PROGRAMOMRÅDE → 2) MATEMATIKK → 3) VELG 3 PROGRAMFAG

E

Timefordeling

La oss se på Vg2 og Vg3, spesielt Vg2

Programfag som utgjør stolper
må være fra samme programområde
(REA eller SSØ)

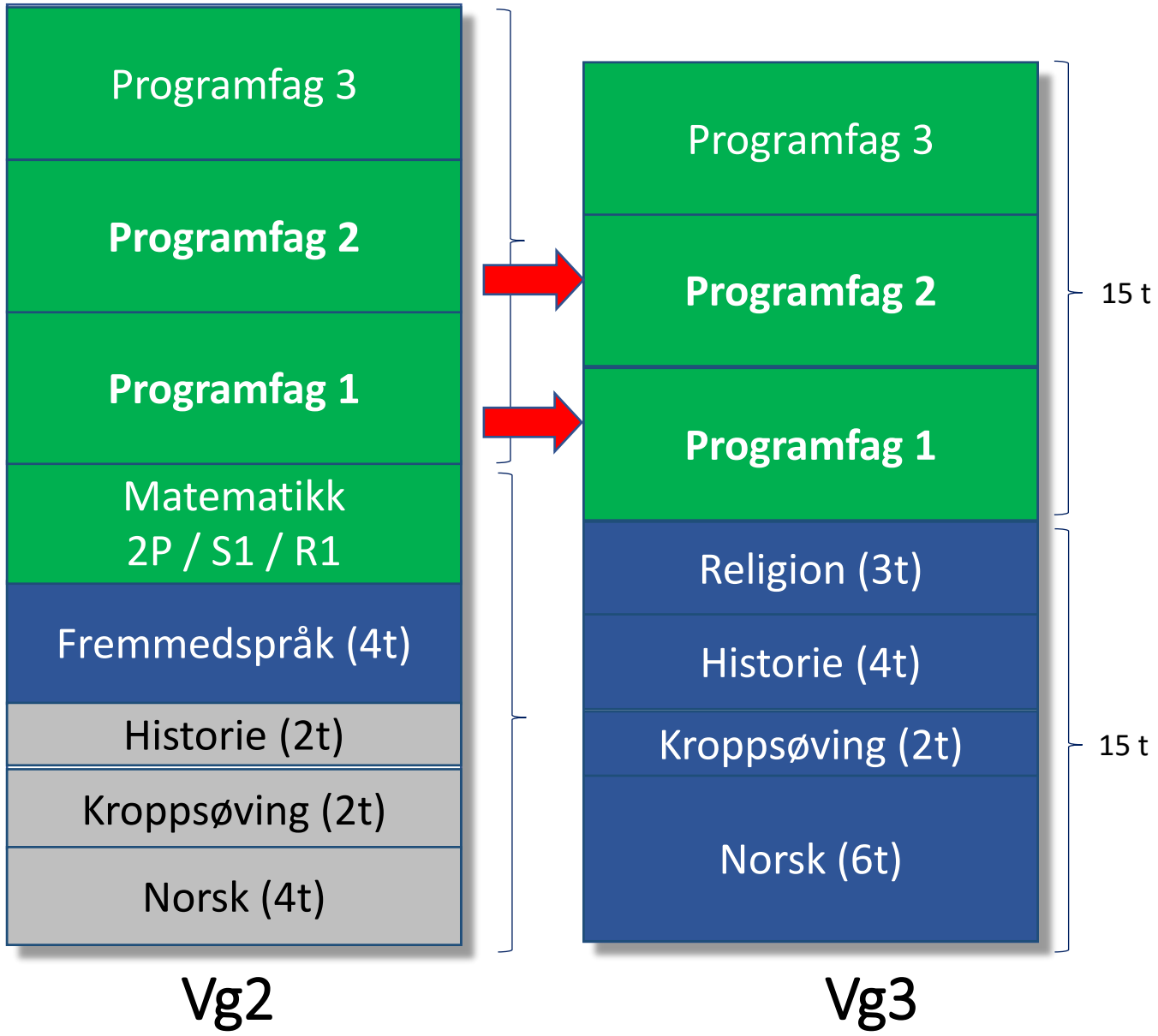

1)

Eks. Realfag

Vg2	Vg3
FYSIKK 1	FYSIKK 2
KJEMI 1	KJEMI 2
BIOLOGI	MATEMATIKK S2 / R2
Matematikk S1 / R1	Religion (3t)
Fremmedspråk (4t)	Historie (4t)
Historie (2t)	Kroppsøving (2t)
Kroppsøving (2t)	Norsk (6t)
Norsk (4t)	

Eks. SSØ

Vg2	Vg3
RETTSLÆRE 1	IDRETT
SOSIOLOGI	SOSIALKUNNSKAP
PSYKOLOGI 1	Matematikk S2/R2
Matematikk S1/R1	Religion (3t)
Fremmedspråk (4t)	Historie (4t)
Historie (2t)	Kroppsøving (2t)
Kroppsøving (2t)	Norsk (6t)
Norsk (4t)	

Eks. SSØ

Vg2	Vg3
IDRETT	RETTSLÆRE 2
MARKEDSFØRING OG LEDELSE 1	MARKEDSFØRING OG LEDELSE 2
SAMFUNNS-ØKONOMI 1	SAMFUNNS-ØKONOMI 2
Matematikk 2P	Religion (3t)
Fremmedspråk (4t)	Historie (4t)
Historie (2t)	Kroppsøving (2t)
Kroppsøving (2t)	Norsk (6t)
Norsk (4t)	

1) PROGRAMOMRÅDE → 2) MATEMATIKK → 3) VELG 3 PROGRAMFAG

E

1)

Eks på valg som ikke går, på grunn av forskjellige programområder

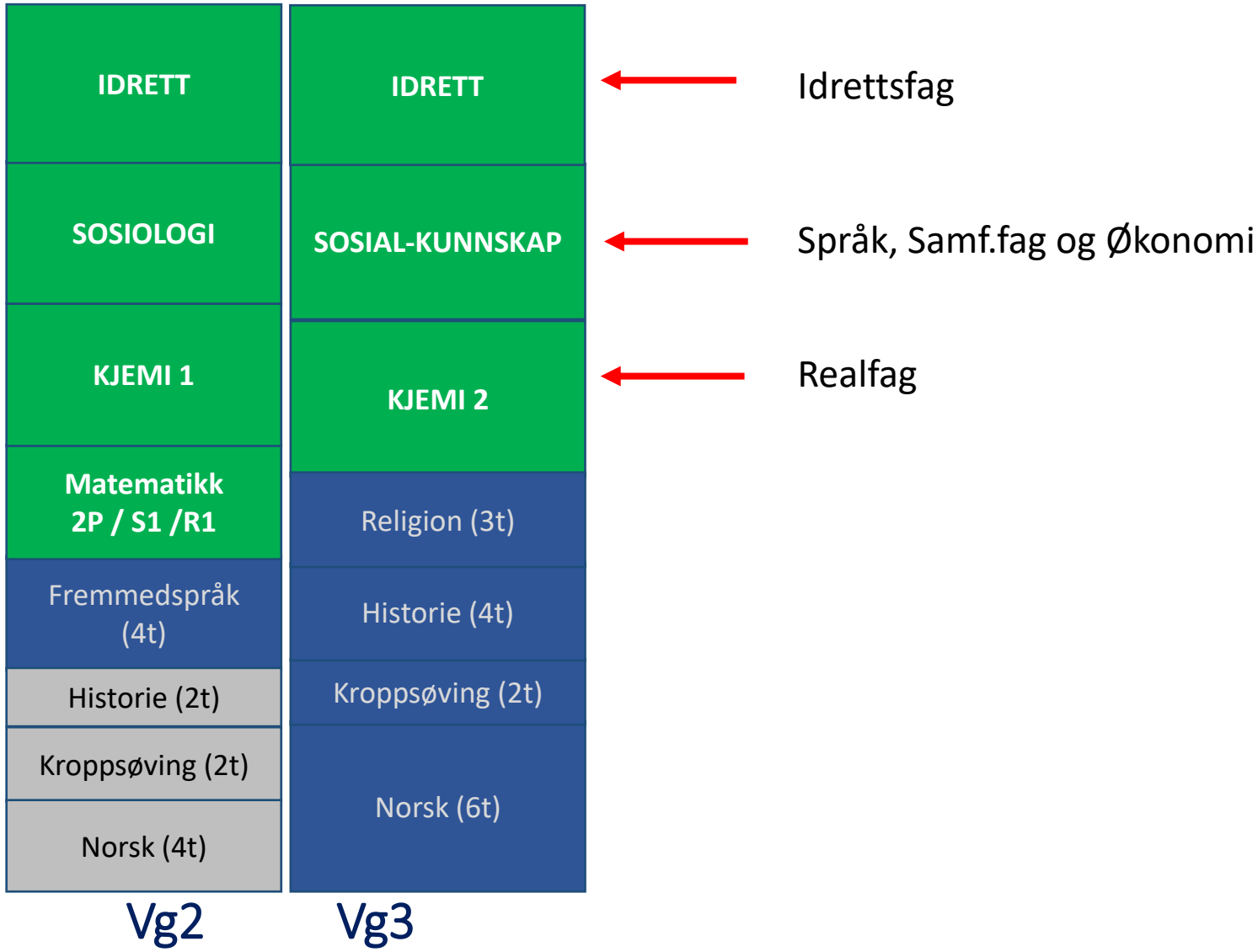

2) Matematikk

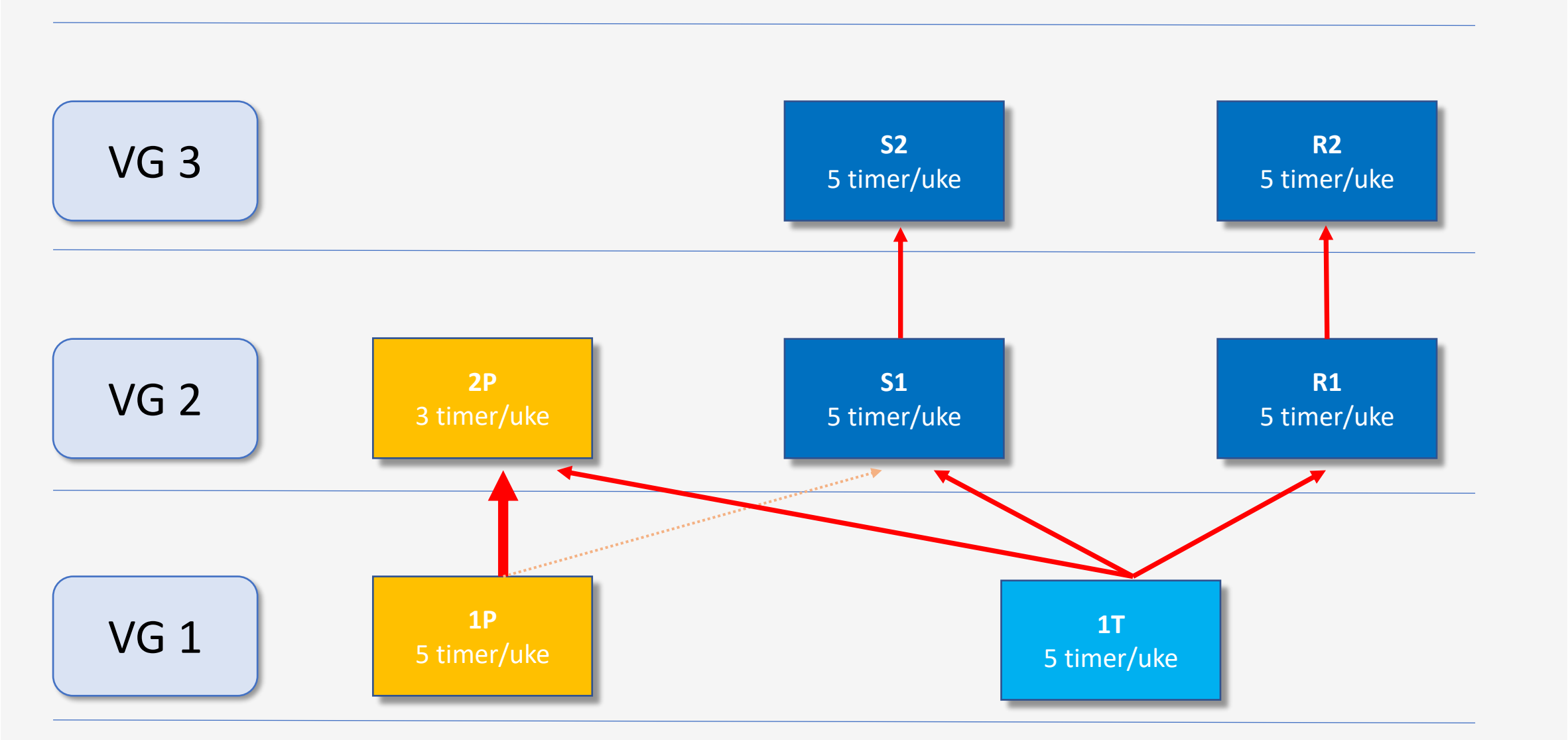

1) PROGRAMOMRÅDE | **2) MATEMATIKK** | 3) VELG 3 PROGRAMFAG

E

3) Velg tre fag:

- **Realfag** (REA)
  - Matematikk S1
  - Matematikk R1
  - Fysikk 1
  - Kjemi 1
  - Biologi
  - Informasjonsteknologi 1

- **Språk, samfunnsfag, økonomi** (SSØ)
  - Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1
  - Markedsføring og ledelse 1
  - Samfunnsøkonomi 1
  - Rettslære 1
  - Psykologi 1
  - Sosiologi og sosialantropologi
  - Engelsk 1
  - Matematikk S1
  - Matematikk R1
  - Historie og filosofi

- **Idrettsfag** (IDR)
  - Breddeidrett
  - Toppidrett

HUSK:

2 av fagene må være fra samme fagområde (REA eller SSØ) og vil være gjennomgående til Vg3. Dette gir en faglig fordypning i to av fagene over to år

Det er ikke gitt at valgene dine blir innfridd, dersom det ikke lar seg gjøre på timeplanen. Da snakker vi sammen.

1) PROGRAMOMRÅDE | 2) MATEMATIKK | **3) VELG 3 PROGRAMFAG**

E

Tilleggs-poeng (maks 2 tilleggs-poeng totalt f.o.m. 2028)

- Gjelder kun studier i Norge
- Må vurdere om effekten blir motsatt dersom karakterene blir lavere enn hva de kunne blitt i et annet fag

Fag	Poeng
Matematikk R2	1
Fysikk 2	1
Andre realfag	0,5 per år

Regneeksempel

Karaktersnitt:	3,65	Karakterpoeng:	36,5 (3,65 x 10)
Tilleggs-poeng realfag:			2,0 (maks)
Sum:			38,5 (konkurransepoeng)
«Karaktersnitt»			3,85 (38,5 : 10)

Nye inntaksregler oppsummert

- Alderspoeng fjernes
- Realfagspoeng beholdes, men maks 2 fremfor 4
- Tilleggspoeng for førstegangstjeneste beholdes, men 1 fremfor 2
- Tilleggspoeng for høyere utdanning, fremmedspråk, folkehøgskole og fullført studium på høgskole, universitet eller fagskole **fjernes**
- Erstatter kjønnspoeng med kjønnskvoter
- Karakterkrav sykepleierutdanning fjernes (trer i kraft våren 2025)
- Karakterkrav lærerutdanning beholdes

Slik blir de nye reglene for opptak til høyere utdanning - regjeringen.no

Eksempel 1, tilleggs-poeng Realfag

Matematikk R1	0,5 p
Matematikk R2	1,0 p
Kjemi 1	0,5 p
Kjemi 2	0,5 p
Biologi	0,5 p
Fysikk 1	0,5 p
Fysikk 2	1,0 p
SUM:	**4,5 p**

Kun 2,0 p teller da dette er max

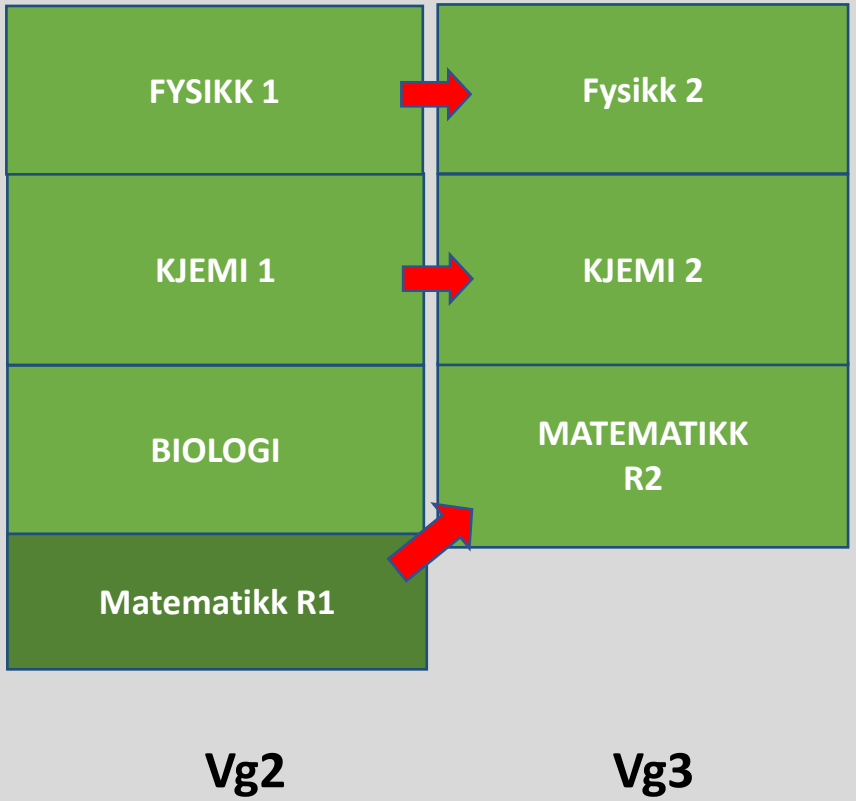

Se: Karakterkalkulator på Utdanning.no

Eksempel 2, tilleggs-poeng Realfag

Matematikk R1	0,5 p
Matematikk R2	1,0 p
Kjemi 1	0,5 p
Kjemi 2	0,5 p
Fysikk 1	0,5 p
SUM:	**3,0 p**

Kun 2,0 p teller da dette er max

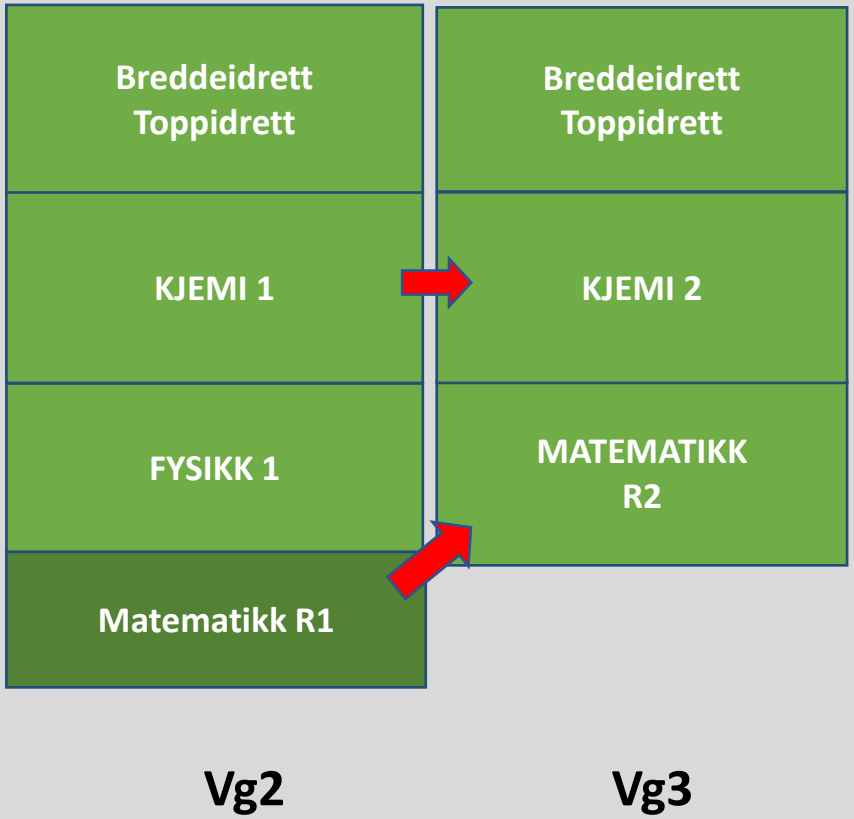

[Se: Karakterkalkulator på Utdanning.no]

Eksempel tilleggspoeng SSØ

Matematikk S1	0,5 p
SUM:	**0,5 p**

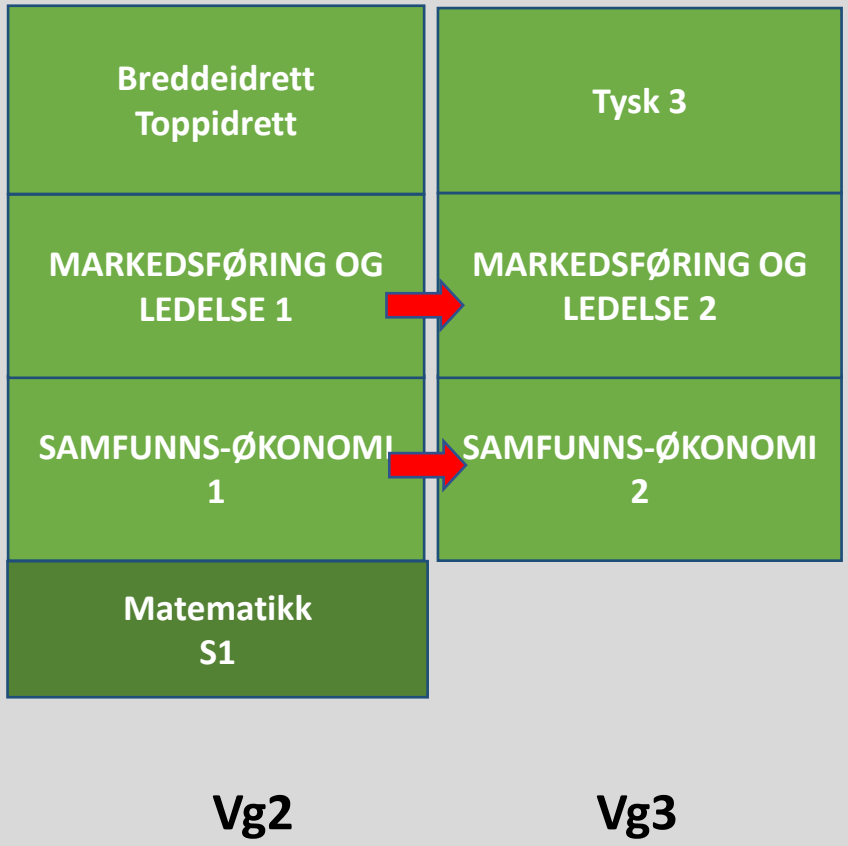

[Se: Karakterkalkulator på Utdanning.no]

Eksempel tilleggspoeng SSØ

Tysk 3	1,0 p
SUM:	**1,0 p**

Vg2	Vg3
Breddeidrett Toppidrett	Tysk 3
SOSIOLOGI	SOSIALKUNNSKAP
PSYKOLOGI 1	PSYKOLOGI 2
Matematikk 2P	

[Se: Karakterkalkulator på Utdanning.no]

Anbefaling for fagvalg på Vg2

Fag	Anbefalinger
R1	4 fra 1T
S1	3 fra 1T
Fysikk	4 fra 1T og 3 fra naturfag
Kjemi	3 fra naturfag
Biologi	3 fra naturfag
Engelsk 1	3 fra engelsk vg1

- Med mål om gjennomføring og bestått samt mestring og læringsglede, har vi satt opp følgende veiledende krav til forkunnskap for enkelte på Vg2

Fagvalg gjennomføres elektronisk

Visma (VIS)

Onsdag 21. – fredag 23.jan 2026

Dersom du ikke gjør valget i januar 2026,
kan det være du ikke får valgt før til høsten,
og da får du plass der det er ledig

1) PROGRAMOMRÅDE → **2)** MATEMATIKK → **3)** VELG 3 PROGRAMFAG

Førstegangsvitnemål

- Første vitnemål ved avslutning av VGS
  - VGS på 5 år (Fullføringsreformen 2024)
  - Inkluderer kun tilleggs-poeng for fag (ikke alder, annen skole)
  - Kan søke studier på egne «Førstegangskvote» (65 % av studieplassene)
  - Gjelder t.o.m. det året man fyller 23 år

  - Karakterene kan forbedres i løpet av tiden som elev på VGS

Ordinært vitnemål

- Kan ta nye fag
- Kan forbedre fag
- ~~Alderspoeng: 2 per år x 4 år = 8 (første poeng når fylte 20 år)~~
- Tilleggs-poeng for militæret (1)
- Gjelder fra og med det året man fyller 24 år
- Noen få studier har svært høye inntakskrav på ordinær kvote

R

Fagbytte

Bytte av fag mulig frem til 31. mai 2026, gitt:

- Studiekompetanse opprettholdes
- Plass i gruppen

I tillegg til fagvalg må elevene søke om inntak på skole

- 1. mars Innsøking til Vg2 på VIGO
  (elevene skal både søke skole (vigo.no) og fagvalg (Dønski vgs.)

  Bruk MinID for å logge inn på vigo.no

- Elevene har fortrinnsrett på skolen de nå går på

R

- Vilbli.no
- Utdanning.no

LYKKE TIL MED GODT VALG

Tenk på:

- Hva er du interessert i?
- Hva er du god til?
- Hva er viktigst for deg

Hør med:

- Rådgivere
- Venner og familie
- Lærere og eldre elever

Du vet kanskje ikke helt hva du skal bli allerede nå, så ta det du tror mest på

PRESENTASJON AV FAGENE

Fagvalg for vg2

Informasjon om fag dere kan velge på Dønski vgs neste år

Programfag Dønski vgs – vg2, lenker til Læreplaner

- **Realfag** (REA)
  - Matematikk S1
  - Matematikk R1
  - Fysikk 1
  - Kjemi 1
  - Biologi
  - Informasjonsteknologi 1

- **Språk, samfunnsfag, økonomi** (SSØ)
  - Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1
  - Markedsføring og ledelse 1
  - Samfunnsøkonomi 1
  - Rettslære 1
  - Psykologi 1
  - Sosiologi og sosialantropologi
  - Engelsk 1
  - Matematikk S1
  - Matematikk R1
  - Historie og filosofi

- **Idrettsfag** (IDR)
  - Breddeidrett
  - Toppidrett

Matematikk - S1

(matematikk for samfunnsfag)

Bakgrunn:

Matematikk 1T (med minst 3)

Timer:

5 t/uke

- En del temaer knytter seg til økonomi og samfunnsfag
- Med fagfornyelsen er S1 blitt litt mer teoretisk, og en videreføring fra 1T, istedenfor en repetisjon som det var tidligere.

- **Vi jobber blant annet med:**
  - Derivasjon
  - Optimering
  - Funksjoner
  - Potenser og logaritmer
  - Sannsynlighet
  - Programmering

Matematikk – R1

(matematikk for realfag)

Hvor ofte?

- 5 timer i uka

- For deg som liker å regne og løse problemer
- Bygger videre på 1T
- Går mer i dybden, interessant!

- **Vi jobber blant annet med:**
  - Algebra
  - Derivasjon og vekstfart
  - Funksjoner
  - Vektorregning
  - Logaritmer
  - Programmering

«REA»

Fysikk

"Physics is really nothing more than a search for ultimate simplicity, but so far all we have is a kind of elegant messiness"
-Bill Bryson

Vi skal lære om:

- Energi, Krefter, Akselerasjon, Bølger, Astrofysikk
- Atomfysikk, Kjernefysikk, Elektrisitet
- Hvordan verden henger sammen fra de minste byggeklossene (elementærpartikler) til de største strukturene (galakser).

Hvordan jobber vi med faget?

- Oppgaver med en del matte/algebra.
- Tankeeksperimenter, forsøk, simuleringer.
- Forklare ting fra hverdagen.

Hvem bør velge fysikk?
Hvis du vil vite hvorfor ting er som de er velger du fysikk

"Matematikk er grammatikken du har blitt opplært i årevis, bare slik at du kan snakke språket vi kaller virkeligheten altså fysikk."

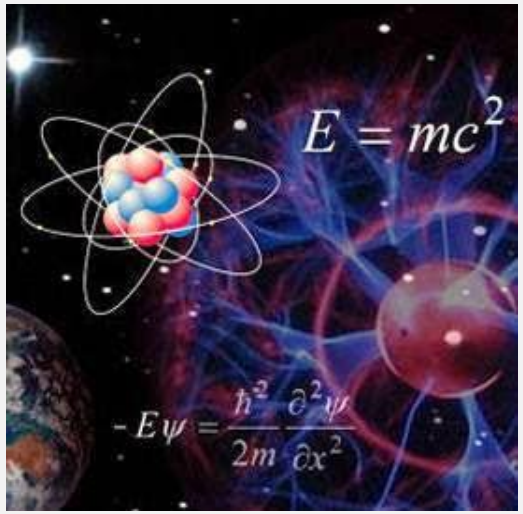

1) PROGRAMOMRÅDE → 2) MATEMATIKK → **3) VELG 3 PROGRAMFAG**

«REA»

Kjemi

- **Hva er kjemi?**
  - Atomer, molekyler og ioner
  - syrer og baser
  - Reaksjoner
  - Egenskaper
  - Hvordan vi får mest mulig ut av en reaksjon
- **Ulike arbeidsmetoder**
  - Forsøk

  Hva liker jeg med faget?
  - Både praktisk og teoretisk
  - Forklarer Verden
- **Hvem bør velge kjemi?**
  - Interessert i naturfag

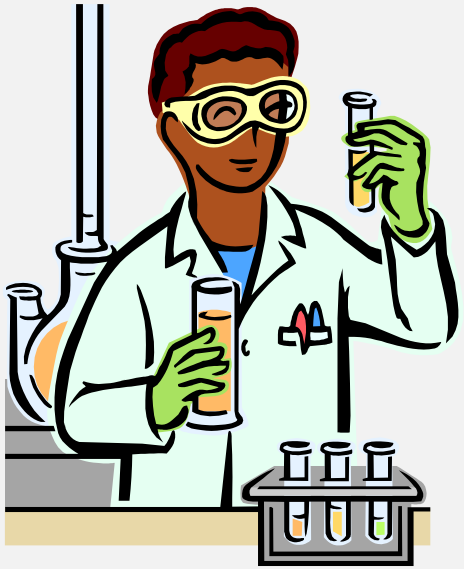

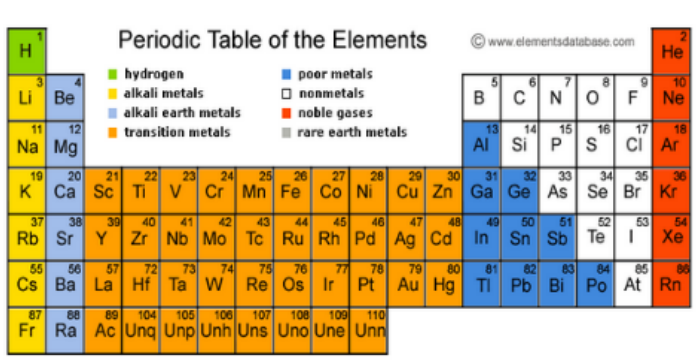

1) PROGRAMOMRÅDE

2) MATEMATIKK

3) VELG 3 PROGRAMFAG

Biologi 1 / Biologi2

- Praktisk info Biologi
  - Kan tas på Vg2 og Vg3
- Hva kan du lære i biologi 2?
  - - Økologi og evolusjon (med tur til Jotunheimen)
  - - DNA, gener og genteknologi (med tur til NMBU)
  - - Genetikk og arv
  - - Fotosyntese og celleånding (det kjemiske som skjer i en celle)
- Ulike arbeidsmetoder
  - Elevøvelser (forsøk)
  - Ekskursjon til et økosystem
  - Mye par- og gruppeoppgaver
- Hva liker jeg med faget?
  - Interessert i hvordan levende organismer og økosystemene fungerer
- Hvem bør velge biologi?
  - Studere medisin i utlandet
  - Studere fysioterapi

«REA»

Informasjonstekonologi

Hvor ofte?

- 5 timer i uka

- For deg som er interessert i IT og data
- Liker å løse problemer
- Er nøyaktig og strukturert
- Vurderer en karriere innen IT

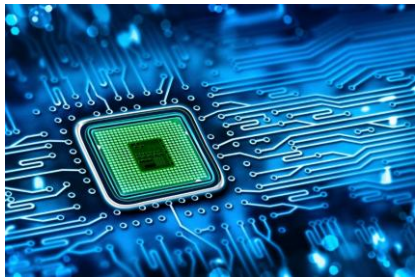

- **Vi jobber blant annet med:**
- Utvikle nettsider ved hjelp av markeringsspråk
- Drøfte dagsaktuelle temaer ang IKT/individ/samfunn
- Lære oppbygningen av datamaskiner og nettverk
- Bruke algoritmisk tenkning til koding av programmer

1) PROGRAMOMRÅDE → 2) MATEMATIKK → **3) VELG 3 PROGRAMFAG**

«IDR»

TOPPIDRETT – 5 timer i uken

- Vi setter fokus på holdninger og krav til atferd og livsstil som forventes av en fremtidig toppidrettsutøver.
- Systematisk og målrettet trening innenfor spesialidretten og basistrening generelt.
- Dønski vgs støtter seg til Olympiatoppens filosofi for å utvikle unge utøvere til å bli best mulig.
- Fokus på treningsstyring, mye og riktig trening!

<u>Kompetansemål:</u>

- Basistrening
- Treningsplanlegging
- Ferdighetsutvikling

Praktisk muntlig eksamen

1) PROGRAMOMRÅDE → 2) MATEMATIKK → **3) VELG 3 PROGRAMFAG**

«IDR»

BREDDEIDRETT - 5 timer i uken

- Videreutvikling/fordypning av faget kroppsøving.
- Bred og allsidig aktivitets- og idrettserfaring

- **<u>Kompetansemål:</u>**
- Basistrening
  - Utholdenhet, styrke, koordinasjon
- Fysisk aktivitet og helse
  - Fokus på skadeforebygging
- Idrettsaktiviteter (fordype seg i):
  - Individuelt
  - Lagidrett
- Egentrening
  - Basisferdigheter

Praktisk muntlig eksamen

1) PROGRAMOMRÅDE → 2) MATEMATIKK → **3) VELG 3 PROGRAMFAG**

Markedsføring og Ledelse

Kan du tenke deg å jobbe med salg, ledelse og/eller markedsføring? Da er dette faget noe for deg!

Lurer du på hvorfor noen er villig til å betale kr. 230.000,- for en veske når de kan kjøpe nesten lik til kr. 2.300,-?

Labubu

Lurer du på hvordan DnB klarte å få Vipps til å bli Norges <u>største merkevare ?</u>
Hva er forresten en merkevare ?

Hvordan klarte Trump å vinne valget?
Var det god politikk og/ eller markedsføring + systematisk merkevarebygging ?

Hvordan ble en liten norsk virksomhet som solgte ryggsekker til skientusiaster, størst i Norge på salg av VGS skolesekker?

1. UTDANNINGSLØP → 2. MATEMATIKK → **3)** VELG 3 PROGRAMFAG

«SSØ»

Samfunnsøkonomi

Vil du forstå

- hva som påvirker priser på varer og tjenester, lønn, rente, valuta, arbeidsledighet, oljepris, finansmarkedet
- Hvordan politikk kan brukes til å nå FNs klimamål
- hvorfor de grønne landene på kartet under fungerer bedre

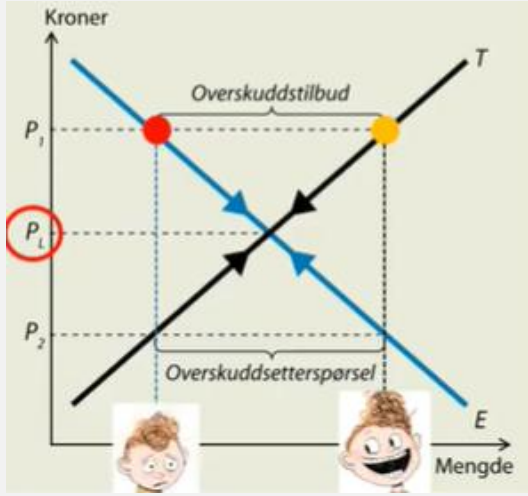

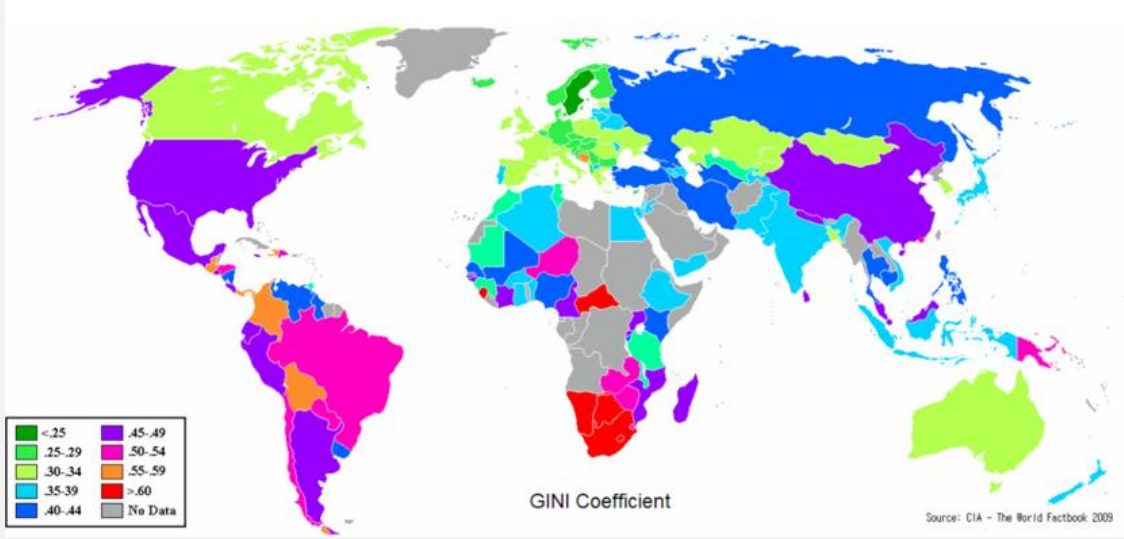

Rettslære

- Hva handler faget om?
    - Samfunnsfag (5t – i uken)
    - Muntlig eksamen
- Hvordan jobber vi i faget?
    - Caser
    - Ser rettsaker i tinghuset
    - Vi lager små rettsaker i klasserommet
- Hva gjør faget gøy/interessant – hvorfor liker vi det?
    - Du lærer hva du har krav på (rettigheter)
    - Relevant for dagliglivet
    - Morsomme og varierte timer
    - Studier
    - Interessant

Psykologi 1

- 5 timer i uken
- Muntlig eksamen

- Spennede vitenskap som handler om å forstå hvorfor mennesker ***opplever, føler og tenker*** og ***handler*** slik de gjør

- Dere vil få kunnskap om:
  - Psykologiske perspektiver
  - Utviklingpsykologi
  - Mennesker og læring
  - Mennesket og helse

«SSØ»

Sosiologi & sosialantropologi

Hva er norsk kultur i dag?
Hvordan blir den i morgen?

Hvorfor blir noen kriminelle?

Hvordan forandrer sosiale **medier måten vi kommuniserer på?**

Hvorfor er noen veldig rike, mens andre er veldig fattige?

1) PROGRAMOMRÅDE | 2) MATEMATIKK | **3)** VELG 3 PROGRAMFAG

Engelsk 1

- Skriftlig og muntlig eksamen

Temaer:

- Aktuelle samfunnsdebatter i engelskspråklige land knyttet til kultur, samfunn eller vitenskap
- Bruk av engelsk i informasjons- og meningsutveksling globalt
- Kritisk bruk av kilder
- Analysere og tolke skjønnlitterære tekster på engelsk, inkludert selvvalgte tekster
- Språklige varianter i engelskspråklige land
- Fordypningsarbeid

Historie og filosofi

Litt om faget:

- anvende filosofisk samtale for å utforske oppfatninger, undersøke argumentasjon og vurdere gyldighet
- bruke kilder av ulik art og opphav til å lage fortellinger og drøfte historiske og filosofiske problemstillinger
- reflektere over hvordan tilgangen på kilder påvirker og begrenser hva vi kan vite om fortiden
- gjøre rede for og drøfte kontinuitet og endring i maktstrukturer, frihetsbetingelser og statsdanning i ulike historiske perioder fra antikken til moderne tid og reflektere over forståelsen av makt, frihet og demokrati
- utforske filosofi fra antikken til moderne tid og drøfte etikk, politisk filosofi, metafysikk og erkjennelsesteori

LYKKE TIL MED GODT VALG